

Sosiaalialan koulutusohjelman, sosionomi (AMK) –tutkinnon kompetenssit

Hyväksytty 15.4.2010 Sosiaalialan verkostopäivillä Turussa

Sosiaalialan eettinen osaaminen

- Sosionomi (AMK) on sisäistänyt sosiaalialan arvot ja ammattieettiset periaatteet ja sitoutuu toimimaan niiden mukaisesti
- Sosionomi (AMK) kykenee sosiaalialan ammattien edellyttämään eettiseen reflektioon
- Sosionomi (AMK) kykenee ottamaan huomioon jokaisen yksilön ainutkertaisuuden ja kykenee toiminaan arvostiritoja sisältävissä tilanteissa
- Sosionomi (AMK) edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä pyrkii huono-osaisuuden ehkäisemiseen yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön näkökulmasta

Asiakastyön osaaminen

- Sosionomi (AMK) tunnistaa oman ihmiskäsityksensä ja arvomaailmansa merkityksen asiakkaiden ja asiakasryhmien kanssa tehtävässä työssä
- Sosionomi (AMK) osaa luoda asiakkaan osallisuutta tukevan ammatillisen vuorovaikutus- ja yhteistyösuhteen
- Sosionomi (AMK) ymmärtää asiakkaan tarpeet sekä osaa tukea voimavarojen käyttöönottoa ja vahvistumista yksilön kasvun ja kehityksen eri vaiheissa ja elämäntilanteissa
- Sosionomi (AMK) osaa soveltaa ja arvioida erilaisia asiakastyön teoreettisia työorientaatioita ja työmenetelmiä
- Sosionomi (AMK) osaa tukea ja ohjata tavoitteellisesti erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä heidän arjessaan
- Sosionomi (AMK) osaa arvioida ja kuvata asiakasprosessin eri vaiheita ja kehittää työtään sen pohjalta

Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen

- Sosionomi (AMK) tuntee hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta tukevat palvelujärjestelmät ja niihin liittyvän juridisen säädöspohjan ja tietojärjestelmät sekä osaa soveltaa niitä
- Sosionomi (AMK) osaa ennakoida ja jäsentää hyvinvointipalveluiden muutoksia ja pystyy osallistumaan palveluiden tuottamiseen ja kehittämiseen
- Sosionomi (AMK) osaa arvioida erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden palvelutarpeita ja hallitsee palveluohjauksen sekä ennalta ehkäisevän työn lähtökohdat ja menetelmiä
- Sosionomi (AMK) osaa toimia sosiaalisen asiantuntijana moniammatillisissa työryhmissä ja verkostoissa sekä edistää asiakkaan turvaverkoston toimintaa

Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen

- Sosionomi (AMK) osaa analysoida epätasa-arvoa ja huono-osaisuutta tuottavia rakenteita ja prosesseja alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla
- Sosionomi (AMK) osaa käyttää erilaisia yhteisösosiaalityön, yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja viestinnän keinoja
- Sosionomi (AMK) osaa tukea kansalaisten osallisuutta ja kykenee osallistumaan vaikuttamistyöhön yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa

Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen

- Sosionomi (AMK) on sisäistänyt reflektiivisen, tutkivan ja kehittävän työotteen
- Sosionomilla (AMK) on käytäntöpainotteista tutkimuksellista osaamista ja hän osaa tuottaa uutta tietoa
- Sosionomi (AMK) osaa suunnitella, toteuttaa, arvioida ja raportoida sosiaalialan kehittämishakkeita

Johtamisosaaminen

- Sosionomi (AMK) tuntee talous- ja henkilöstöhallinnon peruseriaatteet
- Sosionomi (AMK) osaa toimia työyhteisön lähiesimiehenä
- Sosionomi (AMK) osaa kehittää sosiaalialan osaamista, työyhteisöjä ja palveluprosesseja
- Sosionomi (AMK) kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä
- Sosionomi (AMK) omaa perusedellytykset toimia alan itsenäisenä yrittäjänä

KOMPETENSSIT KOULUTUKSEN ERI VAIHEISSA

Sosiaalialan eettinen osaaminen

Eettinen osaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	sosiaalialan edistynyt osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
	Opiskelija tietää sosiaalialan arvot ja ammattieettiset periaatteet. Hän tunnistaa ammattieettiset periaatteet sosionomin työssä sekä osaa arvioida ja kuvata niiden merkitystä.	Opiskelija on sisäistänyt sosiaalialan arvot ja ammattieettiset periaatteet.	Sosionomi (AMK) on sisäistänyt sosiaalialan arvot ja ammattieettiset periaatteet ja sitoutuu toimimaan niiden mukaisesti.
	Opiskelija ymmärtää reflektion merkityksen ja omaa reflektion perusvalmiudet.	Opiskelija osaa arvioida omaa toimintaansa ammattieettisestä näkökulmasta.	Sosionomi (AMK) kykenee sosiaalialan ammattien edellyttämään eettiseen reflektioon.
	Opiskelija osaa tunnistaa yksilöiden ainutkertaisuuden. Hän kykenee havaitsemaan arvoriitiriitoja.	Opiskelija kykenee ottamaan huomioon jokaisen yksilön ainutkertaisuuden. Hän on harjaantunut arvioimaan arvoriitiriitilanteita ja kykenee toimimaan arvoriitiriitoja sisältävissä tilanteissa.	Sosionomi (AMK) kykenee ottamaan huomioon jokaisen yksilön ainutkertaisuuden ja kykenee toimimaan arvoriitiriitoja sisältävissä tilanteissa.
			Sosionomi (AMK) edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä pyrkii huonosuaisuuden ehkäisemiseen yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön näkökulmasta.

Asiakastyön osaaminen

Asiakastyön osaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	Sosiaalialan edistynyt osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
	Opiskelija tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä. Hän tunnistaa oman ihmiskäsityksensä.	Opiskelija ymmärtää ihmiskäsityksen ja arvomaailman merkityksen asiakastyössä.	Sosionomi (AMK) tunnistaa oman ihmiskäsityksensä ja arvomaailmansa merkityksen asiakkaiden ja asiakasryhmien kanssa tehtävässä työssä.
	Opiskelija hallitsee ammatillisen vuorovaikutuksen perusteet. Hän osaa toimia ammatillisessa vuorovaikutussuhteessa.	Opiskelija on sisäistänyt ammatillisuuden merkityksen vuorovaikutuksessa. Hän on harjaantunut vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä asiakkaan osallisuuden tukemisessa.	Sosionomi (AMK) osaa luoda asiakkaan osallisuutta tukevan ammatillisen vuorovaikutus- ja yhteistyösuhteen.
	Opiskelija tietää ihmisen normaalin kasvun ja kehityksen eri vaiheet. Hän tunnistaa erilaisten elämäntilanteiden merkityksen yksilön kasvun ja kehityksen kannalta.	Opiskelija on harjaantunut arvioimaan asiakkaan tarpeita ja tukemaan voimavaroja.	Sosionomi (AMK) ymmärtää asiakkaan tarpeet ja osaa tukea voimavarojen käyttöönottoa ja vahvistumista yksilön kasvun ja kehityksen eri vaiheissa ja elämäntilanteissa.
	Opiskelija on perehtynyt erilaisiin asiakastyön työorientaatioihin ja työmenetelmiin.	Opiskelija on harjaantunut soveltamaan erilaisia asiakastyön työorientaatioita ja työmenetelmiä.	Sosionomi (AMK) osaa soveltaa ja arvioida erilaisia asiakastyön teoreettisia työorientaatioita ja työmenetelmiä.
	Opiskelija ymmärtää tavoitteellisuuden merkityksen asiakastyössä. Hän osaa toimia yhteistyössä asiakkaan kanssa arjessa.	Opiskelija on harjaantunut asiakkaiden tukemiseen ja ohjaamiseen heidän arjessaan.	Sosionomi (AMK) osaa tukea ja ohjata tavoitteellisesti erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä heidän arjessaan.
	Opiskelija ymmärtää asiakkuuden prosessinominaisuuden ja hahmottaa asiakasprosessin vaiheet.	Opiskelija osaa arvioida ja kuvata asiakasprosessin eri vaiheita.	Sosionomi (AMK) osaa arvioida ja kuvata asiakasprosessin eri vaiheita ja kehittää työtään sen pohjalta.

Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen

Sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	Sosiaalialan edistyvä osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
	Opiskelija tuntee hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta tukevia palvelujärjestelmiä.	Opiskelija tuntee palvelujärjestelmiin liittyvät juridiset säädökset ja tietojärjestelmiä.	Sosionomi (AMK) tuntee hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta tukevat palvelujärjestelmät ja niihin liittyvän juridisen säädöspohjan ja tietojärjestelmät sekä osaa soveltaa niitä.
	Opiskelija tuntee hyvinvointiteorian perusteet ja ymmärtää hyvinvointiyhteiskunnan muutoksia.	Opiskelija osaa arvioida hyvinvointipalveluiden muutoksia ja niiden kehittämistarpeita.	Sosionomi (AMK) osaa ennakoida ja jäsentää hyvinvointipalveluiden muutoksia ja pystyy osallistumaan palveluiden tuottamiseen ja kehittämiseen.
	Opiskelija tuntee ennalta ehkäisevän työn merkityksen palvelujärjestelmässä. Hän kykenee tunnistamaan erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden palvelutarpeita.	Opiskelija osaa palveluohjauksen keinoin suunnata ja koota tarpeen mukaisia palveluita erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden tueksi.	Sosionomi (AMK) osaa arvioida erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden palvelutarpeita sekä hallitsee palveluohjauksen ja ennaltaehkäisevän työn lähtökohdat ja menetelmiä
.	Opiskelija ymmärtää sosiaalisen-käsitteen moniulotteisuuden.	Opiskelija osaa toimia sosiaalialan edustajana moniammatillisissa työryhmissä ja verkostoissa.	Sosionomi (AMK) osaa toimia sosiaalisen asiantuntijana moniammatillisissa työryhmissä ja verkostoissa sekä edistää asiakkaan turvaverkoston toimintaa.

Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen

Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	Sosiaalialan edistynyt osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
	Opiskelija ymmärtää yhteiskunnallisten rakenteiden ja prosessien merkityksen yksilöiden ja yhteisöjen elämään.	Opiskelija osaa analysoida syrjäyttäviä yhteiskunnallisia mekanismeja. Hän tunnistaa globaalin toiminnan ja päätöksenteon merkityksen yksilöiden ja alueiden tasa-arvon ja huono-osaisuuden kannalta.	Sosionomi (AMK) osaa analysoida epätasa-arvoa ja huono-osaisuutta tuottavia rakenteita ja prosesseja alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.
	Opiskelija ymmärtää yhteiskunnallisen päätöksenteon toimintatavat.	Opiskelija tunnistaa yhteiskunnallisen päätöksenteon ja palvelujärjestelmän muutostarpeita.	Sosionomi (AMK) osaa käyttää erilaisia yhteisösosiaalityön, yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja viestinnän keinoja.
		Opiskelija ymmärtää kansalaisten osallisuuden merkityksen. Hän osaa toimia yhdessä kansalaisten kanssa vaikuttamistyössä.	Sosionomi (AMK) osaa tukea kansalaisten osallisuutta ja kykenee osallistumaan vaikuttamistyöhön yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen

Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	Sosiaalialan edistyvä osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
	Opiskelija ymmärtää, mitä tarkoitetaan tutkivalla ja kehittäväällä työotteella. Hän osaa arvioida omaa toimintaansa ja oppimistaan.	Opiskelija osaa arvioida omaa toimintaansa suhteessa asiakastyöhön, työyhteisöjen toimintaan ja ammattialaan.	Sosionomi (AMK) on sisäistänyt reflektiivisen, tutkivan ja kehittävän työotteen.
		Opiskelija ymmärtää tutkimusprosessin sekä hallitsee laadullisten ja määrällisten tutkimusmenetelmien perusteet.	Sosionomilla (AMK) on käytäntöpainotteista tutkimuksellista osaamista ja hän osaa tuottaa uutta tietoa.
		Opiskelija tuntee projektisuunnittelun ja projektin hallinnan perusteet.	Sosionomi (AMK) osaa suunnitella, toteuttaa, arvioida ja raportoida sosiaalialan kehittämishankkeita

Johtamisosaaminen

Johtamisosaaminen	Sosiaalialan perusteiden osaaminen	Sosiaalialan edistytävä osaaminen	Sosiaalialan soveltava ja kehittävä osaaminen
		Opiskelija on perehtynyt talous- ja henkilöstöhallinnon peruseräisiin.	Sosionomi (AMK) tuntee talous- ja henkilöstöhallinnon peruseräiset.
	Opiskelija ymmärtää esimiestehtävän työyhteisön voimavaraksi.	Opiskelija on tutustunut esimiestyön sisältöihin.	Sosionomi (AMK) osaa toimia työyhteisön lähiesimiehenä.
		Opiskelija tunnistaa jatkuvan osaamisen kehittymisen merkityksen työyhteisön kannalta.	Sosionomi (AMK) osaa kehittää sosiaalialan osaamista, työyhteisöjä ja palveluprosesseja.
		Opiskelija osaa toimia itsenäisesti ennakoimattomissa toimintaympäristöissä.	Sosionomi (AMK) kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä.
	Opiskelija on tutustunut yritystoimintaan.	Opiskelija on perehtynyt yrityksen perustamisen vaatimiin toimenpiteisiin.	Sosionomi (AMK) omaa perusedellytykset toimia alan itsenäisenä yrittäjänä.